

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

11 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Lupea Georgeta în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2020, în cauza penală privindu-l pe

TICUȘ Gheorghe XXXXX, *născut la XXXXX,*
locuitor al XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 19.08.2016 – 19.06.2019;

Instanța de apel: 18.07.2019 – 01.07.2020;

Instanța de recurs: 10.09.2020 – 11.11.2020.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Central, din 19 iunie 2019, Ticuș Gheorghe a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 179 alin. (2), art. 27, art.145 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă:

- în baza art. 179 alin. (2) Cod penal – închisoare pe un termen de 1 an cu executare în penitenciar de tip închis;

- în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal – închisoare pe un termen de 10 ani cu executare în penitenciar de tip închis.

Prin prisma prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul total, al pedepselor aplicate, i s-a stabilit lui Ticuș Gheorghe pedeapsa cu închisoare pe un termen de 11 ani cu executare în penitenciar de timp închis.

Prin aplicarea art. 84 alin. (4) Cod penal, în termenul pedepsei, stabilit prin noua sentință, s-a inclus durata pedepsei executate, parțial, în baza deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2018, și s-a stabilit lui Ticuș Gheorghe pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 20 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita careva activități ce țin de circulația substanțelor narcotice sau celor similar lor, pe un termen de 5 ani.

S-a dispus încasarea de la Ticuș Gheorghe în beneficiul statului, a cheltuielilor judiciare în sumă de 114 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, la data de 06.05.2016, aproximativ pe la orele 23:30, între Ticuș Gheorghe, Gauga Liuba și concubinul acesteia, Radu Talmaci, în curtea casei Liubei Gauga, situată în XXXXX, a avut loc un conflict, însoțit de acțiuni violente reciproce, cu cauzarea de vătămări corporale neînsemnate, iar la cererea expresă și categorică a Liubei Gauga, de a-i părăsi domiciliul, Ticuș Gheorghe a rămas în continuare în domiciliul acesteia, manifestând un comportament violent.

Continuându-și acțiunile sale infracționale, în circumstanțele expuse mai sus, în scopul lipirii de viață a Liubei Gauga, pe motiv de răzbunare, a intenționat să-i aplice o lovitură în regiunea capului, cu o rangă metalică, însă, intenția acestuia, nu a fost realizată din motive independente de voința lui, fiindu-i curmate acțiunile de către Talmaci Radu, care l-a apucat de mână, în momentul când lovitura era în curs de realizare, fiind tot atunci deposedat de acest obiect, de către Braguța Andrei.

Astfel, acțiunile lui Ticuș Gheorghe au fost încadrate juridic în baza art.179 alin. (2) Cod penal, violare de domiciliu, adică pătrunderea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de a-l părăsi la cererea ei, acțiune săvârșită cu aplicarea violenței și infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, tentativă de omor a unei persoane.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către Georgeta Lupea în interesele inculpatului, care a solicitat casarea sentinței, prin care Ticuș Gheorghe să fie achitat pe motiv că nu a comis infracțiunile prevăzute de art. 179 alin. (2) și art. 27, 145 alin. (1) Cod penal.

În motivarea cerințelor sale avocata Georgeta Lupea a invocat următoarele aspecte:

- consideră că nu au fost acumulate probe incontestabile care ar demonstra intenția lui Ticuș Gheorghe de a comite violare de domiciliu și omor;

- reieșind din declarațiile părții vătămate Gauga Liuba, martorul Poloboc Tatiana și a inculpatului, este dovedit că ultimul, fiind vecin cu partea vătămată, nu avea careva obstacole sau careva permisiuni speciale de a intra sau ieși din locuința ei;

- la data de 6 mai 2016 careva obiecții din partea părții vătămate Gauga Liuba nu au fost expuse în adresa lui Ticuș Gheorghe și ca dovadă a servit durata de timp cât s-a aflat Ticuș Gheorghe în locuință cât și faptul că a stat și la masă împreună cu părțile vătămate și martorii din proces;

- instanța de fond l-a condamnat pe Ticuș Gheorghe potrivit art. 179 alin. (2) Cod penal doar pentru refuzul lui de a părăsi locuința. Consideră această concluzie eronată, pe motiv că Ticuș Gheorghe era deja în conflict verbal cu părțile vătămate

și ieșirea din domiciliu lor pentru inculpat deja era restricționată, deoarece era agresat;

- referitor la comiterea infracțiunii prevăzută la art. 27, art. 145 alin. (1) Cod penal, apărarea consideră că sunt contradicții esențiale între declarațiile martorilor și a părților vătămate la diferite etape de procedură;

- referitor la încadrarea juridică a acțiunilor lui Ticuș Gheorghe în baza art. 27, art. 145 alin. (1) Cod penal apărarea consideră că sentința de condamnare poate fi bazată doar pe probe care au fost cercetate direct, multilateral, complet și obiectiv în cadrul ședinței de judecată, că era necesar ca chestiunea de vinovăție a lui Ticuș Gheorghe să rezulte din cumulul tuturor circumstanțelor infracțiunii săvârșite, să țină cont de anturajul, modul de săvârșire al infracțiunii, arma utilizată, numărul, caracterul și localizarea rănilor și altor leziuni corporale, comportarea anterioară a făptuitorului și a victimei, relațiile dintre ei etc;

- nu au fost verificate sub toate aspectele probele acumulate și ca consecință a fost aplicată eronat legea, fiind condamnată o persoană nevinovată.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2020, apelul avocatei Georgeta Lupea în interesele inculpatului a fost respins ca nefondat, menținând fără modificări hotărârea atacată.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (2) și art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludentei, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunilor incriminate.

În acest context instanța de apel a considerat, că nu există temei pentru a da o nouă apreciere probelor, fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

Instanța de apel a atestat că declarațiile inculpatului privind nevinovăția sa în comiterea faptelor penale incriminate s-a combătut prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile părții vătămate și martorilor și probele scrise cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și au demonstrat incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate.

Instanța de apel a considerat că afirmațiile apărării reprezintă opinie subiectivă or, prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul

recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 179 alin. (2) și art. 27, 145 alin. (1) Cod penal.

Prima instanță, conform prevederilor art. 314 Cod de procedură penală, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, a audiat partea vătămată, martorii, a cercetat materialele administrate de organul de urmărire penală, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ce au format convingerea instanței că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate a fost dovedită integral.

Cu referire la pedeapsa stabilită inculpatului, instanța de apel a menționat că potrivit prevederilor art. 61 alin. (1) Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Iar, potrivit alin. (2) al aceleiași dispoziții legale, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Ca urmare, pedeapsa penală este echitabilă atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Iar, individualizarea pedepsei constă în obligația instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

La caz, privind gravitatea infracțiunii săvârșite, conform art. 16 Cod penal, instanța a atestat că infracțiunile săvârșite de Ticuș Gheorghe se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave și deosebit de gravă.

Prin sentință Ticuș Gheorghe a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 179 alin. (2), 27, 145 alin. (1) Cod penal și în baza acestei Legi, i-a fost stabilită pedeapsa, după cum urmează: - în baza art.179 alin. (2) Cod penal – cu închisoare pe un termen de 1 an cu ispășire în penitenciar de tip închis. -în baza art.27, 145 alin. (1) Cod penal – cu închisoare pe un termen de 10 ani cu ispășire în penitenciar de tip închis.

Prin prisma prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul total, al pedepselor aplicate, i s-a stabilit lui Ticuș Gheorghe pedeapsa cu închisoare pe un termen de 11 ani cu executare în penitenciar de timp închis.

Prin aplicarea art. 84 alin. (4) Cod penal, în termenul pedepsei, stabilit prin noua sentință, s-a inclus durata pedepsei executate, parțial, în baza deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2018, și s-a stabilit lui Ticuș Gheorghe pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 20 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita careva activități ce țin de circularea substanțelor narcotice sau celor similar lor, pe un termen de 5 ani.

În privința inculpatului instanța a reținut circumstanța atenuantă – săvârșirea pentru prima dată a infracțiunilor mai puțin gravă și deosebit de gravă. Careva circumstanțe agravante nu au fost reținute.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocata Lupea Georgeta în interesele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5, 6, 12 Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei prin care inculpatul să fie achitat pe motiv că nu a comis infracțiunile incriminate sau a fi dispusă rejudecarea cauzei în instanța de apel.

În motivare recurenta a indicat că:

- nu au fost acumulate probe incontestabile ce ar demonstra intenția inculpatului de a comite violare de domiciliu și omor;

- instanța de fond l-a condamnat pe Ticuș Gheorghe pentru refuzul ultimului de-a părăsi locuința;

- referitor la comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42, 145 alin. (1) Cod penal consideră ca sunt contradicții esențiale între declarațiile martorilor și a părților vătămate la diferite etape de procedură;

- instanța de apel nu a examinat pe deplin obiectiv și sub toate aspectele și nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel;

- cauza penală a fost judecată în ordine de apel fără citarea legală a părților vătămate Gauga Liuba și Talmaci Radu;

- instanța de apel a ignorat prezentarea și audierea martorului Braguța Andrei.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Partea vătămată Gauga Liuba a depus referință asupra recursului declarat de avocata Lupea Georgeta în interesele inculpatului, menționând că recursul înaintat urmează a fi respins ca ilegal și neîntemeiat.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din analiza textuală a cererii de recurs declarate de apărător se constată că acesta, făcând trimitere la temeiurile de casare conținute în pct. 5), 6) și 12) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, din motiv că eronat instanțele au conchis asupra vinovăției inculpatului în baza art. 179 alin. (2), art. 27, art. 145 alin. (1) Cod penal. În opinia recurente, nu este dovedită prezența elementelor infracționale și solicită achitarea sau rejudecarea cauzei inculpatului.

Verificând actele dosarului, raportat la criticele punctate supra, Colegiul penal ajunge la concluzia că erorile semnalate de recurentă nu sunt subsecvente cauzei și sunt invocate neîntemeiat de titulară, întrucât instanțele ierarhic inferioare au adoptat soluții legale și corecte atât în partea ce ține de încadrarea juridică a faptelor infracționale comise de inculpat, cât și privitor la soluția de condamnare în privința acestuia în temeiul art. 179 alin. (2), art. 27, art. 145 alin. (1) Cod penal și respectarea procedurii penale privitor la audierea și prezentarea părților la ședințele de judecată.

Recursul declarat de avocata Lupea Georgeta în general, este mai degrabă un „apel deghizat”, decât un „efort conștiincios de a corecta o eroare judiciară”, care se bazează în mod esențial pe argumente deja examinate minuțios și respinse în cadrul procedurii precedente, iar în prezent nu există „circumstanțe cu caracter substanțial și convingător”, care să justifice ingerința în hotărârea instanței de apel sau în cea a primei instanțe.

Colegiul consideră că pedeapsa stabilită inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2), art. 27, art. 145 alin. (1) Cod penal, prin prisma prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal la 11 ani, iar prin aplicarea art. 84 alin. (4) Cod penal s-a stabilit pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 20 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita careva activități ce țin de circulația substanțelor narcotice sau celor similar lor, pe un termen de 5 ani, este echitabilă, proporțională și va contribui la atingerea scopului de corectare și reeducare a acestuia.

Colegiul nu poate să achieseze la argumentele recurente precum că instanța de apel nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, care obligă instanța să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Or, aici urmează a se reține că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, adică așa cum s-a procedat în cauza de față.

Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută în cauză și a concluzionat corect că urmează a fi menținută soluția despre vinovăția lui Ticuș Gheorghe în baza art. 179 alin. (2), art. 27, art.145 alin. (1) Cod penal, deoarece faptele lui întrunesc în totalitate elementele infracțiunii nominalizate, cu aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1) și (4) Cod penal.

Reieșind din raționamentele expuse supra, Colegiul va sintetiza argumentele ce stau la baza soluției de inadmisibilitate a prezentului recurs, și anume acestea se exprimă în faptul că, odată ce cauza a fost examinată minuțios de către prima instanță și, după judecată și de instanța de apel, iar criticele avansate de apărătoarea inculpatului au primit deja răspunsuri fundamentate pe actele cauzei, Colegiul nu vede necesitatea reluării și repetării acestora.

Totodată, se notează că obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat la analiza chestiunilor de drept, pe când recursul declarat de partea apărării se bazează în mod primordial pe argumente deja examinate minuțios și respinse în cadrul procedurii precedente ce țin de aprecierea probatoriului, iar în prezent nu există „circumstanțe cu caracter substanțial și convingător”, care să justifice ingerința în hotărârea instanței de apel sau în cea a primei instanțe, cu dispunerea achitării în privința lui Tapeș Gheorghe, sau dispunerea rejudecării cauzei după cum pretinde apărătoarea acestuia.

Pe aceeași linie de considerente, Colegiul ține să evidențieze că, invocarea formală a unor temeuri de casare, care nu sunt urmate de o motivare corespunzătoare, nu va face obiect de examinare în procedura de recurs, având în acest sens în vedere că, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Adică completarea cererii de recurs cu argumente de drept, care cu desăvârșire lipsesc aici, și care ar suplini-o din oficiu, este contrară principiului contradictorialității ce guvernează întregul proces penal.

În opinia instanței, apărarea a invocat argumente ce sunt contradictorii cu actele cauzei penale și cu acțiunile acestora în timpul ședinței de judecată. Părțile vătămate nu s-au prezentat la ședințe de judecată și avizele de recepție întorcându-se cu mențiunea „plecat” sau „nereclamat”, iar în cadrul ședinței din 01.07.2020 la întrebarea judecătorului privind examinarea în lipsa a părților vătămate apărătoarea Lupea Georgeta a lăsat la discreția instanței iar inculpatul a considerat posibil (vol-III, f.d.200).

La fel se respinge și argumentul privind audierea martorului Braguța Andrei, care nu a fost menționat sau solicitat de către partea apărării în cadrul ședinței de judecată, însă au fost apreciate și examinate declarațiile martorului anexate la dosar.

Așadar, instanța supremă nu se va expune cu privire la preținsele erori prevăzute de pct. 5), 6) și 12) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală,

întrucât autoarea cererii de recurs semnalându-le, a eşuat să descrie esența acestora și relevanța lor pentru cauza deferită judecății, referindu-se preponderent la chestiunea de apreciere a probatoriului. Totodată, Colegiul consideră inacceptabil faptul că apărătoarea, pe calea recursului ordinar, dorește să se ajungă practic la o nouă analiză a circumstanțelor de fapt din sentința primei instanțe și din decizia instanței de apel nu pentru a fi corectată vreo eroare judiciară, ci doar în vederea reaprecierii probatoriului, în acest sens instanța de recurs ordinar transformându-se într-o veritabilă instanță de apel, ceea ce excede scopul pentru care aceasta a fost creată.

Mai mult, simplul fapt că pot exista două puncte de vedere distincte cu privire la modul de apreciere a probelor nu este un motiv suficient și plauzibil pentru a dispune achitarea inculpatului, după cum se solicită de recurentă.

În cazul în care instanța supremă refuză să admită o cauză din motivul că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru această cauză, o motivare foarte succintă poate satisface cerințele art. 6 din Convenție. (a se vedea în acest sens cauza Bachowski v. Polonia din 02.11.2010).

Prin urmare, având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar criticele din cererea de recurs înaintată de avocata Lupea Georgeta nu și-au găsit confirmarea.

10. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Lupea Georgeta în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2020, în cauza penală privindu-l pe TICUȘ Gheorghe XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 09 decembrie 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion